Ч. 54. (225.) Львів, субота, дня 26. лютого 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	3·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші застереженя. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Наради Думи.

Серед сумних та невідрадних політичних і стратеґічних відносин збиралась на засіданя Дума в літі м. р. Невдачі Росії на цілій лінії — і в Ґаличині і на російських областях понесли ся сильним відгомоном по цілій Росії, що не остало без впливу і на російське народне представництво. Серед послів Думи утворив ся сильний бльок, зложений з більше чим 300 послів, який зажадав зміни дотеперішного кабінету, пільги для інородців, та амнестії для політичних вязнів. Супроти так далеко посунених домагань сього бльоку правительство уважало за відповідне, відрочити Думу аж до падолиста на се тільки, щоб в межичасі перевести такі реформи у своїм нутрі, якіб позволили режимі бути однозгідним висловом російської політики. Усунено міністрів, які — як здавалось — йдуть на руку бльокови; відбулись збори чорносотенців себто істинно-русских, які запротестували проти якої небудь зміни в дотеперішнім політичнім ладі; вони напятнували бльок, який домагаєть ся рівноуправненя інородців. Ухвалено навіть спеціяльну резолюцію в українській справі, в якій як найострійше виступаєть ся проти „мазепинства.“

Та мимо заповіди, що дума зберешь ся д. 3. падолиста, правительство проволікало зі скликанем сього законодатного тіла. Як раз під сю пору осередні держави і їх союзники розбили остаточно Сербію, — і правительство не без причини побоювалось нових несподіванок в Думі. На всякий случай воно симпатичне, що правительство таки заризикувало, та скликало оноді Думу на засіданя. Здаєть ся, не хоче воно брати на себе цілковитої відвічальности за долю Росії...

Після торжественного отвореня Думи забрав слово міністер заграничних справ Сазонов. Початок його бесіди подали ми у вчерашному числі. Міністер згадуючи про союзників Росії сказав, що згідність між союзниками тяжко осягнути по причині далекого їх віддаленя. Союз — говорив він дальше — перемінюємо в повний союз, без посвяти власної независимости. — не так, як діеть ся у наших ворогів. Там союзники стають ся васалями. В дійсности годі говорити ще про Австро-Угорщину, Туреччину і Болгарію як про независимі держави, бо Німеччина взяла там в свої руки армію і адміністрацію у всіх областях.

Відтак обговорював Сазонов відносини Росії до невтральних держав. Що до Швеції то замітив, що сама вже природа рішила, щоб Росія і Швеція жили зі собою в згоді. Причина до спору моглаб бути тільки штучна, бо Росія на скандинавськім півострові не моглаб нічо осягнути, а експанзія її до моря йде в иншім напрямі.

Румунія й на дальше задержала невтральність. Держави почвірного порозуміня погодились з таким положенем в переконаню, що Румунія не зрадить своїх власних інтересів, а коли виб'є година, зуміє здійснити народне зединенє коштом своєї крови. Румунія може бути певна, що у тих, до яких перехилюєть ся природною симпатією, її народ найде дійсну півмогу в обороні перед замахами спільного ворога на независимість її постанов.

Міністер обговорював дальше виправу на Ґаліполі та ствердив, що зміна стратеґічного положеня спричинила відкликанє військ. Часть вислано до Солуня. Що до зайнятя сеї місцевости союзниками, то міністер вважає за вказане заявити, що німецький канцлер в своїй бесіді 9 грудня м. р. порушив відношенє почвірного союза до Греції та порівнав їх поступованє з поступком Німців в Бельґії. Однак похід до Бельґії і її знищенє є дійсно нарушенем святих зобовязань, які взяв на себе пруський король в р. 1839. Цілком мирне висадженє військ в Солуні не є замахом на право. Оден з артикулів другого льондонського договору з 3. лютого 1830 р. признає кождій з трьох держав-опікунок право висаджувати на сушу війська на грецькій области, яку освободили, під услівем, що дві инші держави на се згодять ся. Згода Росії від початку була запевнена.

Отже виповнено всі вимоги договору. Окрім сього війська вислано на жаданє грецького президента міністрів, який в сім видів одинокий вихід для Греції, щоб могла сповнити зобовязаня трактату. Начальна команда сербської армії мала нагоду перешкодити болгарській мобілізації скорою офензивою. Наступ на Болгарію в хвилі, коли вона мобілізувала свої війська був би тільки оправданим охоронним зарядженем. Мимо сього сербське правительство не хотіло взяти на себе відвічальности за братобійчу борбу.

Послідні слова, які тут хочу сказати — говорив дальше Сазонов — мають висказати надію, що одушевленє, яке ви виявили від почину війни виказали, що годитесь з правительством та що се одушевленє останеть ся й дальше.

Однак та великодушність не найшла відгомону в Греції. Грецьке правительство інтерпретувало свої зобовязаня супроти Сербії инакше. Сербська армія доказує чудеса витревалости. Нині завдяки праці наших союзників, головно

МИХАЙЛО ЯЦКІВ.

Вознесенє Анни Гірам.

Сонце викликує цвіти з землі. Сльози воскресають білими цвітами, очи покійних синіми, кров червоними.

В найкрасшій порі року і житя, коли чую прияву богів, навідує ся до мене одна приятелька.

Все богатство природи і духа, що спливає з внеших країн на відраду і забутє — криє ся в появі Анни Гірам.

Чуже і чудне імя, та чи мало серед мого народа і природи далеких хвиль, дивних, часто незамітних блисків, що вкорінені глибоко в нашу почву.

Старинний рід Гірамів брав початок від короля Тиру, подвижника величавих будівель, союзника Давида і Соломона. Він перейшов епохами через християнство, а що не знав злости, ні мести, кінчив свій розвій в Анні і погасав як веселка при заході сонця.

Стоїть передо мною хвиля, як Анна дівчатком приглядає ся образкови усміхненої богині. Накриває листком її личко, відхиляє й підглядає, чи вона в тайні також сміє ся.

Промінї в світлици мерехтять лілейними красками, дівча сміє ся з душі, бігає, наставляє долоні, ловить промінї, горне сонце в ручки.

І тепер вона на весні промінями з ручок посилає менї цвіти з землї...

Розбільний усміх тремтїв краєм її уст як промінь свїговим просїком гори. З глибокого серця плив той усміх, а серце було як біла лїлея, зварена морозом. Тяжко минї, маляреви, описати той усміх. Він починав ся в темряві епох і западав в овиді при заході сонця. Усміх Джіоконди блукає в архитворах Леонарда да Вінчі і застив врештї божественним акордом житя і смерти в образї св. Анни.

Мандрівка вічного усміху — в землї, небом і на образї.

Золоте волосє Анни в римськім учесї обіймала трьома поясинами оксамітна стяжка. Три чорні промінї довкола ясної головки.

В грізній, воєнній порі ловив я її красу на свій образ.

Столиця за-дня давала злуду житя і руху, та серед ночий налягала понура мертвота. Анна наслухала тоді всею душею, страх перед порожнечою і гомін вічности обіймав містичним холодом. Раз в снї вивела її таємна рука, далекий голос закликав по імени і вона прокинула ся серед глухої темряви.

Той голос зломив її серце.

Я ловив і переносив її душу на образ, вона відчитувала тихим голосом сторінку свого дневника.

„Пращаю вас дикі цвіти, лїсові трави, буйні кущі з захистами русалок.

І ти, ябліночко, край дороги в темні бори. Заглядаєш за мною, як до схід сонця чешу косу. Інеї і бурі похилили тебе, поломали твої віти, а ти зелена і зародила сего року рісно. Намагаєш ся всіми гилями підіймити свої овочі, ті, що марно пропали і ті, що пригнули тебе до землї й як би мала кинути їх судьбі в лице.

Самітна яблінко, товаришко моїх давнїх, дїточих лїт.

Юнак засадив тебе, коли чекав на невірну любку.

На заході сонце огнем палає, від півночи настає туча, бушує в лїсї і вас непокоїть, мої дикі цвіти.

Люба ябліночко, я в світї, а ти тут.“

Захоплений своїм образом не дочув я й не порозумів останнїх слів Анни, тільки промовив, як вона затихла.

— Невловимі, херувимські промінї, що тремтять в Твоїм личку, в таємнім терпїню Твого усміху, причарують людий і вони будуть молити ся до Тебе. Довше не можу мучити Тебе. На нинї все готове.

— Все готове? — спитала вона шепотом.

Встала її струнка поява захитала ся, я підбіг до неї, зловив на руки і ледви зачув отсї слова:

— Небо — блакит — чудо —

Під примкнені вії втїкав, ховав ся простір раю.

Франції, поміщено сербські війська на острові Корфу.

Траґічна судьба, яка в тім часї навістила Сербію, не оминула й Чорногори. Король Микола з родиною та частию правительства покинули королївство, щоб не бути приневоленим підписати соромний мир. З Франції вислав король кн. Міркови розказ ратувати чорногорські війська та получитись з Сербами; він заказав князеви та мінїстрам розпочинати які небудь конференції з Австро-Угорщиною.

Згадавши про здобутє Ерзерума,— говорив Сазонов про плян Німеччини і Туреччини створити нечувано велику німецько-музулманську державу, що сягалаб від Скальди до перського заливу. Ся держава, яка у всенїмецьких мріях представляєть ся як новий каліфат має задати смертоносний удар Росії і Анґлії. Страшна мрія! Та Бог є милосердний. Берлїнські політики, які мріють про такі пляни, забувають про одно, що нас і наших приятелїв в Анґлії дещо потїшає: Колиб ту державу можна було виковати під нїмецьким молотом, то не витревалаб вона анї одного дня не лише задля своєї внутрішної слабосильности, але головно тому, бо недоставалоб її панованя на морі.

Сазонов згадав і про Персію; шах обявив цїлу свою готовість та сильну волю вести полїтику прихильну Росії.

Взаємини Японії до Росії скріпились. Японія знає добре, що політичні насильства Німеччини в Китаю були тріваловю небезпекою для мира в східній Азії.

Заінтересованє, яке виказує американський промисл для Росії, — після гадки міністра — додає надію, що окрім приязних політичних відносин, які є між Росією і Америкою, прийде й до господарського зблизеня.

Матеріяльне положенє нашого духовенства.

Голос зі священичих кругів.

Наслідки теперішної війни дали відчутись всїм верствам суспільности, — а тим більше українському духовенству в Галичині. Невідрадне положенє в яке воно попало є загально відоме. А мимо сього в нашій пресї на сю справу зовсїм не звертаєть ся уваги. Є се тим більш кривдяче для нашого духовенства, що нїмецький клир, який не зазнав безпосередних наслїдків війни підносить раз у раз голос з домаганєм поліпшеня свого матеріяльного положеня.

А між тим обовязки нашого духовенства зросли: священик має бути тепер опікуном родин наших героїв, дорадником та защитником безпомічних. Він має учити в хвилях зневіри, освідомлювати, приноровлювати народ до теперішнього великого часу, голосити з провідниці любов і обовязки для вітчини.

До сього приходить навіть в найменшій парохії велика скількість канцелярійних писань, які навіть в часї мира при инших станах вимагають окремого бюра.

З райхенберської околиці пише один парох до „Reichspost-у“: Душпастирі чи то військові на полї битви, чи учителї релїґії, живуть тепер в важких обставинах; від душпастирів вимагає ся веденя метрик, полагодженя ріжнородних виказів ц. к. властям, виказів ополченців для війська, виписів посвідок для вдів і сиріт по жовнїрах, военних вінчань і т. п. Самостійні душпастирі побирають річну конґруу від 1600 до 1800 корон (в Галичині менше) ura stolae в многих місцевостях рівнають ся зерови; вони мають удержати сотрудника за незначною доплатою, густо-часто бідних родичів, яких мають повинність держати за їх жертви на образованя сина. Рівнож має причиняти ся своїми жертвами для всїляких добродійних інституцій. Від нїякого стану не вимагає ся тільки жертви, скільки від священичого“.

Австрійська держава із згляду на зростаючу дорожнечу признала державним урядникам додатки.

Ми не супротивляємо ся признаню додатків навіть тим урядником, що і так мають великі побори від 10.000 корон або і більше. Коли дорожнеча має бути так загальною, що навіть урядники в IV ранзї потрібують додатків, то без сумнїву потрібують сего душпастирі з річною платнею від 700 до 1400 корон, бо для них нужда не є згляднїйша.

Вийшло навіть розпорядженє для душпастирів: „Виїмково“ може бути признана „справдї потрібуючим“ священиком „підмога“ до 200 корон. Мусить ся внести особисте прошенє з потвердженєм конечної потреби до відповідних властий“. Многим душпастирям буде відраднїйше відтягнути ся від сего чим наразити ся на пониженє в разї відкиненя їх прошеня о сю „запомогу“. Многі будуть се прошенє уважати яко жебранину, незгідну з їх священичим станом і діяльностю. Один свьщеник, що задля нужди не може вже ногами волочити нї жебрати пише з одної гірської парохії до „Reichspost-у“ „Коли-б я камінє товк, або улицю замітав — бувби мав більше доходу!“

Такі гіркі слова не падуть, коли священичому станови признає ся справедливий додаток ізза дорожечі. Вимір повинен відповідати справедливости а розмір гідности стану. Коли державний урядник з 10.000 корон автоматично побирає свій додаток ізза дорожечі, то не треба аж спеціяльних дослідів при душпастирах з 700 коронами конґруи.

Католицький нарід, християнські і державні партії, що бажать видїти на моральній висотї велику, сильну і богату Австрію, зарядять сему пекучому і неоспоримому скрутному положеню душпастирства і подадуть скору поміч.

У. С. С. ШКРУМЕЛЯК ЮРА.

Казочний їздець в Карпатах.

....В білу ніч, як світять зорі,
Бір шумить неначе море,
Тріскають холодні гори. —
В снїгу іскра мерехтить,
Міліонами блищить, —
Тихнуть звірі — всї гомони,
Глухнуть в долах людські стопи,
Потік шепче — не шумить, —
   На найвисший верх вїжджає —
   На всї гори поглядає
   Лячний, таємний їздець; —
   Чи то чура, чи борець —
   Божий лицар, чи опир?...

Сталевий на нїм панцир,
Меч зелїзний, щит їз міди, —
Глядить бистро — деж він їде?
На весіля, чи на пир,
В темні доли чи у вир?
   Кінь ступає і пінить ся,
   Чорна грива в тьмі блищить ся, —
   На боки кидає зір,
   Наче відьма — дикий звір;
   Скаче мов несамовитий,
   То ірже, то лячно риче,
   Мов до себе духів кличе, —
   Став на снїг, неначе вритий!

Вмер потік, затихли бори,
Занїміли чорні гори, —
Їздець гордо споглядає,
Глухо громом промовляє:
   Гей, лїси, шумлячі бори,
   Гори, дебри, темні звори,
   Чом ваш дух так занїмів?
   Вам лякатись ворогів?...
   З вами-ж я й мій кінь вороний
   Ми від лиха обороним —
   Кинем клятву — острий грім,
   Хто поважить ся напасти —
   — Добиватись схоче власти —
   На чертог ваш, на мій дім!...

   Лячний лицар обзираєсь
   І до ясних зір всміхаєсь; —
   ...Рання зоря вже блищить —
   Кінь з їздцем в долину мчить
   Поміж скелї лїсним плаєм —
   І між дебрами щезає...
   В горах будить ся житє...

Европейська війна.

Становиско Греції.

Відповідь грецького кабінету почвірному порозуміню.

ФРАНКФУРТ, 25. лютого. „Frankfurter Ztg.„ довідуєть ся з Царгороду, з Атен доносять урядово: Президент мінїстрів Скрлюдіс вручив анґлїйському послови відповідь грецького кабінету на послїдну спільну ноту почвірного порозуміня. Грецьке правительство каже, що обсадженє предвиджених місць не принесло би тим державам користи а Грецію ввело би в трудне політичне і фінансове положенє. В імени почвірного порозуміня відповів анґлїйський посол, що союзники зроблять все, щоби не знищити господарського та фінансового положеня Греції. Вони хочуть позволити підвисшити привіз живности до Греції та признати грецкій торгевельній фльоті більші полекші. Мішаний відділ військ почвірного порозуміня висїв на сушу в Патрас.

Після наїзду цепелїнів на Анґлію.

БЕРЛЇН, 25. лютого (Ткб.). Бюро Вольфа довідуєть ся з достовірного жерела про вислїд воздушного нападу на Анґлію в ночи на 1. лютого, що в Лїверпулю ушкоджено міст і пристаневі будинки так, що на разї їх не можна уживати. Поцілено один кружляк і один перевозовий корабель. Около 200 домів знищили бомби або пожари. Страшних шкід наробив напад в Sheffild і Nettingham. Льондонські асекураційні товариства обчисляють шкоду на 400.000 фунтів штерлїнґів. В кількох місцях висаджено в воздух маґазини пороху. В Hull шкода має бути рівнож дуже велика. Кружляк „Caroline“ потонув. При тім втопило ся 47 людий а убито 31. На східнім побережу Англії воздушний корабель затопив корабель „Frantz Fisher“. Моральне враженє нападів було дуже велике.

Нові покликианя в Румунії.

БУКАРЕШТ, 25. лютого (Ткб.). Мінїстерство війни подає до відома, що всї мущини від 21—46 р. житя, які прийняли румунське горожанство або зреклись ся чужої охорони, мають ставити ся до військової служби в означенім для новобранців річника 1918 речинци. Байдужим є, чи виповнили вони в своїм попереднїм краю свій військовий обовязок, чи нї. Виїмок становлять сї, що вже вписані до лист пописових.

Цїли подорожі Філїпеску до Росії.

Їзда на російський фронт.

БУКАРЕШТ, 25. лютого (Ткб.). Філїпеску перед виїздом заявив представникови дневника „Dimineaca“ в Яссах, що їде до Росії без місії. Хоче пізнати доси йому незнаний світ. Подробиці його подорожі на російський фронт уложить ся в Петроградї. Запитаний про становиско Румунії заявив, що на його гадку з хвилею загальної офензиви настане для Румунії хвиля діланя.

З ЗАСЇДАНЬ ПАРЛЯМЕНТІВ.

Угорський парлямент.

Господарські справи.—Служба ополченців.

БУДАПЕШТ, 24. лютого (Ткб.). Відповідаючи на інтерпеляцію п. Simony-я чи правительство робить які приготованя, щоби по укінченю війни можна було без трудности вернути до нормальних відносин з поминенєм правдоподібних небезпек, які інтерпелянт добачує в господарських та санїтарних відносинах, президент мінїстрів гр. Тїша заявив, що хотяй вповні годить ся з поглядами інтерпелянта, щоби вже тепер постарати ся о відповідні услівя на час мира, то все таки не бачить так страшного образу, як інтерпелюючий. Нинї находимо ся в війнї, дякувати Богови побідній, але про її конець не можемо ще нїчого сказати. Нинї треба, щоби цїлий нарід та суспільність злучили всї свої сили до праці над военними потребами. Вже з тої причини уважає премієр за невідповідне розпочинати якусь ширшу акцію що до питань на разї ще непевної будучности та відвертати увагу суспільности від великих задач теперішности.

На інтерпеляцію в справі відложеня речинця, в якім мали ся зголосити до війська 43—50 лїтні ополченцї, заявив мінїстер гонведів Газаі, що бажанє інтерпелянта не може бути сповнене, та що замість сего видано розпорядженє, на підставі котрого ті, що внесли просьбу о звільненє, будуть могли зачекати аж до полагодженя поданя.

Слїдуюче засїданє сойму 28. с. м.

Засїданя Думи.

Бесїда царя.—Заяви членів правительства.

ПЕТРОГРАД, 24, лютого (Ткб.). Перед отворенєм засїданя Думи цар промовив до послів ось так: „Мав я щастє спільно з вами зложити Всевишньому щиру подяку за велику побіду, якою Він надїлив нашу улюблену Росію та нашу хоробру армію на Кавказї. Я щасливий, що єсьм між вами, між моїм вірним народом, який ви ту заступаєте. Молю Бога, щоби Він поблагословив ваші праці, особливо в так тяжких часах. Вірю твердо, що ви всї, а також і кождий з осібна до своєї праці, за яку відповідає-

те і перед вітчиною і переді мною, доложите цілий свій досвід, знане місцевих відносин та горячу любов до вітчини і що в ній будете кермувати ся виключно тою любовою, яка вам все буде помагати та буде вашою провідною звіздою в сповнюваню обовязків зглядом вітчини і мене. Желаю державній Думі зі щирого серця успішної праці та повного поводженя“.

Президент Родзянко відповів: „В. Ц. Величество! Глубоко тронуті радістю вислухали ми Ваших слів, та радіємо, що можемо оглядати нашого царя в нашім крузі. В сім поважнім часі В. Ц. В. зміцнив нині вузом, який лучить В. Ц. В. з його вірним народом та вказує дорогу до побіди“.

Опісля промовив президент ради міністрів Штірмер. Він вказав на теперішне скрутне положене та ствердив, що правительство непохитно рішило, тісно солідаризуючи ся зі своїми союзниками, дальше вести війну аж до рішаючої побіди. Правительство дальше числить на патріотизм населеня. Нехай Дума злучить свої змаганя та думає про будучність, яка без сумніву буде світла. Праця, повздержливість, побіда, се підстава наших національних гадок. Міністер вказав на зміни в господарськім та політичнім житю Росії, які наказують правительству як найосторожнійше трактувати справи внутрішної реорґанізації. Правительство добре знає, що між членами Думи є ріжні погляди. Він зобовязує ся від тепер узглядняти при укладаню предложень всі опінії та привязує також велику вагу до законодатної ініціятиви обох палат, яка їм прислугує. Вкінци візвав Думу, щоби пішла за приміром тих героїв, які видержують ворожий огонь, та не дали ся внутрішним незгодинам звести на манівці.

По нім виголосив відому вже бесіду Сазонов. Опісля Шидловский відчитав заяву поступового блоку, в якій сказано, що вітчина сильно нереконана, що дотеперішні жертви принесли овочі. Дорогою, яку зробили полягли герої, доведеть ся справу аж до кінця. Всяку гадку про передвчасний мир на основі тимчасових непевних компромісів треба відкинути. Теперішна борба рішить, чи будуть привернені мирові відносини народів на основі ненарушимости договорів і свободи народностий, чи може всі загально признають німецькі претенсії. Росія, яка вірить своїм союзникам, готова до довгого бою, котрого триванє лише зміцнює край, бо приневолює до ліпшої орґанізації всіх сил та робить війну дійсно популярною. В заяві висказано жаль з причини дотеперішного поступованя правительства зглядом Думи та з причини нездарности властий, які нищать господарське житє краю та унеможливляють визисканє його богацтв. Брак предвиджуваня в довільних зарядженях властий, нелад в борбі о средства поживи, страшне підбиванє цін найконечнійших річий, надуживанє власти, крадіжи, — се все витворило образ нужди, якої зовсім не дасть ся виправдати дійсним станом. Здібне правительство, сильне через довіре населеня, готове змінити дотеперішний спосіб поступованя адміністрації та готове до праці в згоді з народним представництвом є невідкличним услівем успішної орґанізації краю.

Міністер війни Поліванов подав огляд головнійших подій від линя 1915. Додав, що тепер російські війська виказують в частинних борбах над Двиною, Стрипою та під Чернівцями, що їх сили воскресли, та крім того приготовляють ся до більших задач. Всі наші армії є достаточно сильні та вірять в побіду. Безнастанний наплив муніції буде щораз то більше зростати. Діяльність та розвій нашої артилерії незмірно збільшує її сили. Помимо надвижки матеріяльних сил в Німеччині, маємо корисні для нас познаки, що людський матеріял в Німеччині скоро вже вичерпає ся, міжтим коли ми все ще розпоряджаємо невичерпаними засобами.

ПЕТРОГРАД, 25. лютого (Ткб). В Думі обговорювано заяви, які зложило правительство. Представники всіх сторонництв мимо ріжниць становиск в справах внутрішної політики підчеркнули конечність вести дальше війну аж до остаточної побіди.

Дальший тяг нарад в четвер.

НОВИНКИ.

— **Українська Акад. Молодіж зібрана на „Загальних Сходинах“** в Ак. Гр. дня 22./II. с р. по рефераті, в якім напятновано перекручованє назви ц. к. університету у Львові, що має на цїли документованє виключно польского характеру університету і по короткій дискусії ухвалила слідуючі резолюції:

1) Просить ся Заг. Укр. Раду, щоби як найенерґічнійше тепер домагала ся у правительства основаня укр. університету у Львові.

2) Просить ся укр. п. професорів в як найкоротшім часї вертати на свої катедри.

3) Взиває ся Укр. Акад. Молодіж у Відни, о скілько можливе громадно вертати до Львова.

4) Поручає ся Виділови Акад. Громади перестудійовати докладно права нашої мови на львівськім університетї, щоби в случаю надужиття міг їх успішно боронити.

— **Воєнні обезпеченя.** Управа м. Львова оповіщує:

В довершеню рескрипту ц. к. Намісництва з дня 12. падолиста 1915. Ч. 32681/пр. і з дня 28. січня 1916 Ч. 2086. Управа кор. прест. міста Львова подає отсим до відома, що ц. к. австрійський фонд військовий для вдів і сиріт отворив бюра обезпечень воєнних в Кракові в будинку ц. к. Староства і у Львові в будинку ц. к. Намістництва.

Керманичем бюра в Кракові зістав установлений інжинїр Віктор Сколишевський, а керманичами бюра у Львові Др. Давид Тон і Др. Альфред Говикович.

До сих бюр належить ся проте звертати в справах обезпечень воєнних під адресою: бюро відділу обезпечень воєнних ц. к. австр. військового фонду вдів і сиріт Краків ц. к. Староство зглядно Львів ц. к. Намісництво.

В цїли підготовленя акції обезпечень будуть керманичі бюр в найблизшім часї уділяти потрібних вказівок і евентуально також принимати зголошеня.

Повідомляючи о тім, Управа кор. прест. міста Львова пригадує ще раз акцію обезпечень воєнних, заохочуючи горячо мешканців міста, щоби користали в як найширшій мірі з тих обезпечень, зважаючи так на дешевість обезпеченя як і на користи, які з того випливають.

— **З тов. „Сільський Господар“ — в справі бараболї.** Правительство рішенєм з 22./IX. 1915, ч. 276, назначило максимальні ціни на бараболї, які з кождим місяцем ростуть. За висшу ціну і то о 3 кор. на 1 метр. сотн. можна продавати бараболї до садженя, не лише оригінально виплекані але звичайні як-що будуть перебрані і пригідні до садженя.

За таку висшу ціну можна продати найбільше 20% запасу бараболь і такі господарі, що хотять сю висшу ціну осягнути, мають внести поданє деби була означена скількість всїх посіданих бараболь, дальше точна скількість бараболь, які господар схоче продати по висшій цінї, почта і стація зелїзнича, де бараболї мають надавати ся і назвиско і місце замешканя купуючих. Такі поданя мають дотичні господарі вносити до корпорацій рільничих в нашім случаю до краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“, яке після рескрипту ц. к. Міністерства рільництва з д. 10./II 1916, ч. 4863. дає дозвіл на таку продаж в імени Міністерства рільництва.

Всї, що бажають продати часть своїх бараболь вибраних по висшій цінї, як бараболї до садженя, нехай внесуть отже такі точні поданя до Головної Ради „Сільського Господаря“ у Львові, ул. Зїморовича, ч. 20, щоби могли завчасу дозвіл одержати.

Ціна підвисшеня винесе: в марти 12·50 К, в цьвітни 13·— К а в маю 14·— К за 1 метр. сотн.

— **Собор в Варшаві замінений на костел.** На підставі розпорядку німецьких окупаційних властий, православний собор в Варшаві буде замінений на католицький костел. Акт посвяченя доврешить архієпископ з Кельна. Костел буде призначений для Німців-католиків, цивільних і військових.

— **Новий турецький наслїдник престола.** Наслїдником турецького престола зістав князь Багід Еддін. Як наслїдник престола побирає він апанажі в квоті 2,400.000 пястрів.

— **Карти на бульбу в Дрезнї.** Як дневники доносять, в Дрезнї мають вже бути запроваджені карти на бульбу. Кождий дістане 7 фунтів бульби на тиждень.

— **Білоруська часопись в Вильнї**, Від 15 с. м. почала виходити у Вильнї білоруська часопись п. з. „Гоман“.

— **Передісторичний цвинтар на Буковині.** При копаню стрілецьких ровів на Буковині віднайдено передісторичний цвинтар; в многих гробах були ножі з камінної епохи та глиняні горшки,

— **Випущенє на волю.** Відомого львівського купця Штатміллєра арештованого недавно під замітом спекуляції на средствах поживи — випущено на волю.

— **Піяньство серед французьких і анґлїйських жінок.** Французькі часописсї доносять, що серед сільських жінок у східних департаментах Франції поширюєть ся в страшний спосіб піяньство. Про такий самий сумний стан анґлїйського жіноцтва доносять також льондонські часописї. Шинки в Льондонї і инших більших містах Анґлії є переповнені в суботу і недїлю робітницями.

— **Смерть Саського посла у Віднї.** Посол у Віднї ґраф Рекс помер оноді у Віднї. Цїсар вислав до вдови кондоленційну телеґраму.

— **Нова воєнна позичка почвірного порозуміня.** Представники Анґлії і Франції ведуть з банками Зєдинених Держав переговори в справі затягненя нової позички в висоті 4 міліярдів марок.

— **Григорянський календар в Турції,** Турецьке правительство задумує запровадити у себе григорянський календар. Доси сей плян не має виглядів на успіх а то зі згляду на опозицію, яка по сїй причині повстала в турецькім парляментї.

— **Кружок українського педаґоґічного Товариства в Долинї.** Загальні збори Кружка відбулись дня 18. лютого с. р. В склад нової Управи Кружка увійшли: голова — о. Микола Білецький з Пацикова. містоголова — Ізидор Єлюк, секретар — о. Михайло Лада, касієр — Олена Лентович. члени Управи — о, Василь Лулик. Антін Крушельницький, Василь Мазуркевич.

Жертви на ґімназію просить ся слати лише до Дирекції ґімназії або на руки касиєр, п. Олнни Леонтович; всякі письма належить висилати ня руки містоголови. п. Ізндора Єлюка, або на руки секретаря, о. Михайла Лади.

— **З почти.** З днем 26. є. м. зістане привернений цїлий грошевий і касовий рух се є, надаванє грошеиих листів, почтових переказів, як також вплата і виплата почтової Каси ощадности, крім урядів, в котрих той рух вже привернено; а іменно; головного уряду почтового Львів 1 при улици Словацького, на головнім зелїзничім двірци Львів 2, філії ч. 5 при улици Фриорихів, філії ч. 6 при улици Лукасїнсього, філії ч. 7 при улици Монюшки. філії ч. 8 цри улици Валовій. філії ч. 11 при улици Супінського, філії ч. 14 при улици Личаківсьлій горишній (Яловець) також в дальших почтових урядах філіяльгх именно: в філії ч. 4 в будинку Намісництва, філії ч. 13 при улици Глубій, філії ч, 15 при площі Бема і філії ч. 17 при площі Ґосєвського.

— **Зїзд представників христ.-соц партії.** Оноді відбув ся у Віднї зїзд представників христ.-соц. партії. Маршалок горішної Австрії князь Ліхтенштайн в довшій бесїдї зазначив, що австро-угорська монархія сповнить політичну місію в цїли оборони всїх малих народностий, що є поселені між Нїмцями а Москалями. Питанє про істнованє. яке жде Австрію, можна розвязати тільки в сей спосіб, що виключить ся і усуне ся всяку майоризацію народів. Народів не можна переголосувати. Вкінці бесїдник підчеркнув конечність німецької мови в зносинах. Одна з дальших резолюцій домагаєть ся запевненя мінімум прожитку для вдовиць і сиріт по жовнїрах при помочи австрійського фонду вдів і сиріт.

— **Дарунки для наших полонених в Омську,** „Рєч“ доносить, що ґр. Ревертера, яка з рамени австрійського „Червоного Хреста“ обїздила табори австро-угорських полонених на Сибіри, вручила найстаршому віком офіцирови в Омську резолюцію російських військових властий, які зізволили розділити між полонених гроші. Кождий офіцір одержав 25 рублїв, кождий однорічний охотник 10 рублїв, а жовнїри по 1 рубл.

— **Довкола укр. січового війська.** Є. Е. ґенерал Гофман і як і шеф ґенеральвого штабу армії ґенерала Ботмера оберстляйтнант Геммер, у яких оноді був голова Боєвої управи пос. Трильовський висказували ся про українське січове військо з як найбільшим признанєм. Голова Боєвої управи відбув опісля конференції з деким зі стрілецьких офіцерів, був в кадрі і взяв участь в торжестві декорованя У. С. С. Дмитра Козака.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 26. лютого 1916

Нині: 26. лютого гр.-кат. Мартиніяна римо-кат. Віктора.

Завтра: 27. гр.-кат. Кирила, римо-кат. Леандра б.

○ В суботу 26. II. о год. 7 веч. в льокалі Ак. Громада при ул. Панській 11 а. II поверх відбуде ся відчит тов. Сілецького п. з. Дещо про угорських Українців.

○ Заходом всіх українських товариств відбуде ся в Сколім в неділю дня 5 марта с. р. в салї „Сокола“ о 7 годинї вечером концерт в честь Тараса Шевченка з такою програмою; Гимни: австрійський, німецький і болгарський. Святочна промова. Хор „Ворон“. Делямація діточа: „Менї тринайцятий минав“. Хор „Осїнь“. Дует „Моряки“. Сольо скрипкове. Хор „Пливе човен“ (Барка роля). Деклямація „Лічу в неволї“ в супроводї фортепяну. Сольо фортепянове. Хор „Журавлї“ і „Калина“. Живий образ. Гимн український. Концерт виконає ся виключно силами дівочими. Дохід призначний на „Червоний Хрест“ і на „Український приют“. За комітет о. Михайло Мосора голова філії Просвіти.

○ З „Народної Лїчницї Подає ся до загального відома убогих хорих, що по перерві спричиненій непридвидженими перешкодами зістала „Народна Лїчниця“ ул. Петра Скарги ч. 4. знов отворена для ужитку всіх потребуючих. Ординації відбувають ся що дня а поради лїкарські уділяють: Др Евген Озаркевич і др Бронислав Овчарський (недуги внутрішні), Др Сильвестер Дрималик (недуги діточі) Др Лука Сафіян (недуги хірурґічні), і Др Генрик Іґель (недуги очні). — Др Евген Озаркевич, директор.

○ Звичайні загальні Збори господарско-торговельної спілки „Злука“ в Станиславові відбудуть ся в суботу, дня 4 марта о год. 4 пополудни в комнатах „Української Бесіди“. Дневний порядок зборів: Звіт Управи з діяльности за р. 1914 і 1915. Звіт контрольної комісії. Внесенє на уділенє абсолюторії для уступаючої Управи. Вибір цілої Надзірної Ради. Вибір цілої Управи. Внесеня членів. Коли би в висше означенім дни о год. 4 не явило ся достаточне число членів, тоді відбудуть ся того самого дня о год. 5. другі збори без огляду на число явивших ся членів. — За Надзірну Раду о. Йосиф Раковський, голова. Василь Ґах, член Ради.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 25. лютого.

На російськім фронтї.

Місцями артилерійські бої.

На італїйськім фронтї.

Нїчо нового.

На балканськім фронтї.

Наші війська в Альбанії попередного дня побитих Італїйців на схід і на полудневий схід Дураццa виперли вчера в острій погонї на вузкий пояс терену на захід від ставів. Пристаневі будівлї в Дураццо острілюємо гарматним огнем. Успішно перешкоджуємо всїданю на кораблї військy та транспортованю воєнного матеріялу. Поява кількох італїйських воєнних кораблїв не мала впливу на хід подій. В тих боях полонили ми доси 11 офіцерів італїйських та понад 700 жовнїрів і здобули 5 армат і оден машиновий кріс.

Заступник шефа Генерального Штабу фільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

На правім берегу Мози поширено вчера успіхи, про які вже доношено. Укріплені села і загороди Champneuville над Мозою, Cetelettes, Marmont, Beaumont, Chaubrettes і Ornes заняті; окрім сього взяли ми приступом всї становиска ворога аж до гірського хребта Louvenent. Кріваві втрати ворога були знов незвичайно великі, — наші остались умірені. Число бранців підвисшилось до більше чим 7000 і виносить 10.000. Про матеріяльну добичу на разї не можна подати даних.

На східнім і балканськім фронтї нїчо замітного.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби в кавчуку і золотї.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Оголошеня.

Ляйтнант Остап Копцюх Lir. 26. Marburg a/D. Steiermark просить Вп. Банаха, проф. з Сокаля о подане адреси. 3—3

Хлопця до науки переплетництва пошукую. — Переплетня Івана Чернецкого, Львів, ул. Бляхарска ч. 12. 1—2

Дмитро Висоцький з Добровід, Збаражщина пошукує знакомих. Feldspital 10/14, Feldposr 311. 1—2з

Бандажі на пропуклину (Bruch) пупця, живота і опавшої пахвини. Цінники даром. Направки приймає М. Л. Полячек, Самбір 25. 4—6

КОНКУРС.

„Український захист для вдів і сиріт передовсім по погибших на війнї ц. і к. жовнїрах“ у Львові розписує отсим конкурс на посади:

1) кореспондентки, уміючої писати на машин, 2) фреблянки, 3) помічної сили біглої в шитю, яка має також курс санїтарний.

Платня всїх трох посад після умови. Першенство при рівних кваліфікаціях мають круглї, а незасібнї сироти Поданя з долученєм метрики уродженя, свідоцтв і опису дотеперішного занятя належить вносити на адресу Управи Захисту (Львів, ул. Корняктів ч. 1.) до 5 марта с. р. — Львів, дня 20 лютого, 1916. За Управу: В. Нагірний голова, о. В. Лициняк секретар.

КІНО

„Червоного Хреста“

при вул. Академічній ч. 8.

Програма від 25. до 28. лютого 1916. висвітляє надзвичайну програму, в склад котрої входять слїдуючі образи:

„Через волю до побіди“ незвичайна спортова драма в 3 діях, що становить правдиву новість. Ся драма заслугує на особливу увагу з огляду на гарні знимки з площі перегонів та знамениті ілюстрації з житя корабельних робітників в часї морських подорожий. З запертим віддихом слїдить ся борку з шалїючим „гайцером“ який в наслїдок поміщаня розуму наражує корабель на небезпеку та викликує дикий переполох серед пасажирів. Як доповненє висвітлить ся: Моріц Бенямінком, знаменита комедія в 2 діях і „З воєнного дневника“ смішні карикатури з нинїшної війни.

Підчас представленя грає військова музика.

Кіно „Червоного Хреста“

в касинї „De Paris“.

при улиці Рейтана число 3.

Програма від 25. до 28. лютого 1916.:

„Піхота в борбі“ актуальна знимка з воєнного терену; „Сила гіпнотизму“ незвичайна кримінальна драма; „Оскар радо бавить ся“ знаменита комедія; „Медаль“ драма в 1 дії. „Моріц кандидатом“ повна гумору фарса.

РІДНА ПІСНЯ

додає жовнїрови сили на полї бою, піддержує його духа на чужинї, кріпить раненого в шпитали.

виданий Товариством „Просвіта“, повинен тепер бути в руках кождого борця. — В Співанику поміщені пісні 1) Патріотичні і політичні 2) Січові і Сокільскі 3) Історічні, 4) Станові, 5) Любовні, 6) Коломийки. — Ціна: 1 кор. 60 сот. оправл. в полотно, і 2 кор. оправл. в полотно з вінєтою і золотими берегами; на почтову реком. пересилку треба долучити 45 сот. — По надісланю гроший з гори, висилаємо Співаник на вказану адресу — також полевою почтою (Feldpost). — Замовленя полагоджує Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10.

ст

Чи маєте вже

КАЛЄНДАР „ПРОСВІТИ“

на р. 1916,

одинокий український Календар на біжучий рік? Спішіть з замовленєм бо наклад невеликий.

140 ілюстраций, богато оповідань з теперішної великої доби, з житя наших українських героїв на полї бою і по шпиталях; з житя переселенців у Віднї, Празї, Ґміндї, Вольсберґу; українські делеґати в чужих краях і богато иншого цікавого матеріялу з сучасної світової війни.

Ціна 2 корони, а для членів, що зложили членську вкладку (4 кор.) за рік 1916, ціна знижена на 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 10 сот. або 4 сот. на пересилку порученy. Замовленя слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10.

ст

Руська Щадниця

в Перемишлї

вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на $4^{1}/_{2}\%$, починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадницї, які Дирекция Щадницї на жаданнє безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадницї“

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескопт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярия „Руської Щадницї“ ул. Косцюшка. Народний Дім, I. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадницї“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу.

3

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

